

NEN Milieu
Postbus 5059
2600 GB DELFT

Datum: 24 mei 2011
Betreft: Peiling actualisatie van asbestnormen

Geachte heer/mevrouw,

Sinds begin 2010 heeft de Limburgse Werkgroep Bouwstoffen en Grondstromen (www.LWBG.nl) een werkgroep asbest opgericht. Deze werkgroep is mede opgericht om Limburgse gemeenten bij te staan inzake asbestonderzoeken in relatie tot de bijbehorende NEN-normen. Tevens bleek bij het uitvoeren van reconstructie-onderzoeken dat meerdere overheidsorganen maar ook adviesbureaus de normen verschillend interpreteerden. Deze problematiek die in deze brief verder wordt toegelicht, heeft in het afgelopen anderhalf jaar geleid tot vele overleggen met o.a. Bodem+, de Arbeidsinspectie, adviesbureaus, en de CROW. Hierbij zijn een aantal initiatieven opgestart die aan de basis kunnen staan voor aanpassing van de asbest NEN-normen.

Onderstaand zijn meerdere zaken aangegeven die ons inziens deel kunnen uitmaken van een eventuele herziening. Het betreffen in dit stadium met name aanpassingen in hoofdlijnen en enkele aandachtspunten. Middels deze brief stelt de LWBG zich ook ter beschikking als gesprekspartner voor een eventueel herzieningstraject.

Opties inzake aanpassing asbest NEN-normen

Verdacht/onverdacht bij puin/bijmengingen

Veel discussie in den lande inzake puin en bijmengingen. De NEN-normen zijn hierin ook niet even eenduidig. Enerzijds staat er in de NEN 5707 resoluut dat iedere puinbijmenging in grond verdacht is voor asbest en dit vervolgonderzoek noodzakelijk maakt en anderzijds wordt deze stelligheid in dezelfde NEN-normen weer losgelaten. Verduidelijking is gewenst. Een kleine hoeveelheid puin (bijvoorbeeld sporen) is ons inziens niet per definitie asbestverdacht maar wel een aandachtspunt. Puinrestanten dienen een denkproces in gang te zetten; is het bijvoorbeeld een stukje baksteen dat door bemesting honderden jaren geleden op een akkerland terecht is gekomen of betreft het een bouwlocatie waar asbesthoudend puin gezeefd is. Een spoortje puin kan zowel leiden tot een asbestverdachte als onverdachte locatie op basis van een gemotiveerd vooronderzoek. In samenspraak met Bodem+ is een concept FAQ opgesteld inzake asbest en puin. Over deze concept FAQ is 20 mei 2011 een gesprek geweest met Bodem+, Arbeidsinspectie en de LWBG. Door Bodem+ worden nog enkele kleine tekstuele wijzigingen aangebracht. Vervolgens wordt de eindtekst voorgelegd aan de Arbeidsinspectie en de LWBG waarna de FAQ door Bodem+ met instemming van de AI wordt gepubliceerd.

Verdacht/onverdacht en vervolg

De wijze waarop de verdachtheid op een locatie moet worden ontkracht, is in de NEN 5707 anders van systematiek dan bij de NEN 5740 (zoals de verplichte analyse in NEN 5707 bij een verdachte locatie, op basis van spoortjes puin), terwijl het van tevoren al niet aannemelijk is dat er verhogingen worden aangetoond. Deze constructie geeft veel onnodige discussie en onnodige kosten. Zou het verstandig zijn de systematiek op een andere manier in te steken zoals bij de NEN 5725 en NEN 5740? Als voorbeeld kan hierbij de bovengenoemde situatie genomen worden van sporen of resten puin op een akkerland. Ook de afwegingscriteria voor nader onderzoek bij de NEN-normen zouden concreter kunnen worden gesteld.

Hoeveelheid Statistiek

De strategieën in de NEN 5740 zullen ooit statistisch zijn onderbouwd alleen is deze statistiek niet terug te vinden in de norm zelf. Een dergelijke opzet is ook wenselijk voor asbestonderzoek. Pagina's vol formules en een poisson-verdeling kunnen best ten grondslag liggen aan de norm maar slechts weinigen in het werkveld kunnen deze hogere statistiek toepassen of controleren.

Asbest in NEN 5725 en NEN 5740 opnemen

Ook dit is een optie die uitgezocht kan worden om asbest in het standaardonderzoek (of zelfs standaardpakket) op te nemen.

Verwachtingswaarde gehalte asbest irt aantreffen asbestverdachte -houdende materialen

Uit navraag bij enkele gemeenten in Limburg maar ook bij diverse marktpartijen blijkt dat een asbestverontreiniging op een alleen-voor-puin-verdachte locatie doorgaans alleen wordt aangetroffen als er ook zintuiglijk, asbesthoudend materiaal wordt aangetroffen. De vraag leeft dan ook of asbestanalyses altijd een toegevoegde waarde hebben bij het niet visueel aantreffen van asbestverdachte materialen. Of deze voorlopige constatering correct is, kan blijken door veel onderzoeken te raadplegen en na te gaan of en hoe vaak er gevallen zijn waarbij wel een overschrijding voor asbest is aangetoond in de fijne fractie zonder dat er asbestverdacht materiaal is aangetroffen. Dezelfde vraag leeft voor locaties waarop een gebouw of woonhuis staat/stond waarin asbest is verwerkt. Deze vraag heeft geen betrekking op locaties die ook anderszins verdacht zijn, zoals asbestverwerkende industrie. Het uitvoeren van deze inventarisatie kan een belangrijke informatiebron vormen voor het opstellen van nieuwe normen.

Strategie onder verharding

Reconstructiewerkzaamheden spelen zich veelal af in de bebouwde kom waarbij een bestaande geasfalteerde weg wordt gereconstrueerd en/of de bestaande riolering wordt vervangen. Ingeval van een fundering met meer dan 20% puin dient voor het onderzoek gebruik te worden gemaakt van *paragraaf 7.6 Afdgedekte funderingslagen* zoals genoemd in de NEN 5897. Voor gemeentelijke wegen is in de toplaag veelal een puinhoudende funderingslaag aanwezig waarbij aangesloten dient te worden bij een kleinschalige locatie. Aangezien het onderzoek ruimschoots wordt uitgevoerd voorafgaand aan het werk is inspectie van het gehele puinoppervlak niet mogelijk. Inspectie van een bermrand in de bebouwde kom is eveneens niet mogelijk aangezien de funderingslaag niet verder doorloopt dan de molgoot. Bij het opvragen van offertes aan adviesbureaus worden bij dit soort onderzoeken door de bureaus verschillende onderzoeksstrategieën ingediend waarbij geen inschatting wordt gemaakt van eventuele (statistische) afwijkingen. Aangezien het protocol statistisch van opzet is, is het maar de vraag in hoeverre een eigen opzet een voldoende betrouwbaar beeld geeft. Het zou wenselijk zijn dat de NEN 5897 wordt aangepast tot een strategie die wel 1 op 1 toepasbaar is voor de reconstructiewerken. In dit kader is het ook het vermelden waard dat gemeenten niet kunnen terugvallen op enig onderzoeksprotocol voor gecombineerde reconstructiewerken met werkzaamheden zoals asbestonderzoek, asfaltonderzoek, funderingsonderzoek, bodemonderzoek, etc.

Asbestherkenning en BRL 2018

Een reguliere veldmedewerker voor partijkeuringen of verkennende onderzoeken heeft een basiscursus asbestherkenning gehad van circa ½ of 1 dag. Een meer uitgebreide cursus asbestherkenning zou wenselijk zijn voor elke veldmedewerker om meer gemotiveerd te kunnen bepalen of een locatie asbestverdacht is of om juist het tegenovergestelde te kunnen motiveren zonder het uitvoeren van analyses.

Asbest bij partijkeuringen BRL1000

Bij de deelnemers van de LWBG zijn maar enkele voorbeelden bekend van partijkeuringen waarbij ook asbest is onderzocht conform protocol. De reden hiervan is niet bekend maar logischerwijs zou dit vaker moeten voorkomen. Toegespitste criteria wanneer op asbest onderzocht dient te worden bij partijkeuringen zouden wenselijk zijn. Ook het verplicht uitvoeren van een vooronderzoek bij partijkeuringen zou hieraan bij kunnen dragen.

Algemeen

De NEN 5740 is een goed hanteerbare norm die zelden ter discussie staat bij de uitvoering en al vele jaren gebruikt wordt. De asbestnormen worden als gecompliceerd ervaren en er bestaat veel discussie over. Waardoor komt dit en is dit te voorkomen?

Zoals uit de brief blijkt, bestaat er volgens de LWBG voldoende aanleiding om de asbestnormen NEN 5707 en NEN 5897 te herzien. Tevens stellen we ons zoals eerder aangegeven ter beschikking als gesprekspartner voor een eventueel vervolgtraject.

Hoogachtend
Namens de LWBG,

René Ottenheim